

עמ"י 54360/04/21 - יעקב אדרי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"י 54360-04-21 אדרי נ' מדינת ישראל

בפני העורר	כבוד השופטת אפרת פינק
נגד המשיבה	יעקב אדרי
	ע"י ב"כ עו"ד טל שפירא ועו"ד סתיו שורצברג
	מדינת ישראל
	ע"י ב"כ עו"ד נתנאל חיים, רב פקד עו"ד רהם ועו"ד איתי בירן

החלטה

לפני ערר על החלטת בית משפט השלום בראשון לציון מיום 11.4.21 להאריך את תנאי השחרור של העורר לתקופה של חודשיים נוספים, ובכללם, האיסור על העסקתו בעירייה והרחקתו ממוסדות.

מבוא

1. העורר, המשמש כראש עיריית אור עקיבא שנים רבות, נעצר יחד עם אחרים ביום 10.11.20. העורר נחשד בביצוע עבירות שוחד, מרמה, הפרת אמונים, הלבנת הון ועבירות שחיתות נוספות. כן מיוחסות לו, לפי החשד, גם עבירות מין ואלימות חמורות, לרבות אינוס בנסיבות מחמירות, תקיפה הגורמת חבלה, סחיטה באיומים ועוד. עבירות המין והאלימות, כך לפי המיוחס, בוצעו לפני שנים רבות.
2. בית משפט השלום בראשון לציון (כבוד השופט גיא אבנון), בהחלטתו מיום 25.11.20, הורה על שחרורו של העורר בתנאים, הכוללים, בין היתר: מעצר בית מלא; איסור עיסוק בתפקידו כראש עיריית אור עקיבא וכחבר הוועדה המרחבית לתכנון ובניה יישובי הברון (להלן - "**הוועדה לתכנון ובניה**"); הרחקתו ממוסדות העירייה, מהוועדה לתכנון ובניה, ומכל הקשור לאלו; איסור על יצירת קשר עם מי מהמעורבים בפרשה; וכן איסור יציאה מן הארץ.
3. בין ובין האריך בית משפט השלום את התנאים, בהסכמת הצדדים, בכל פעם למשך 45 ימים, וזאת בהחלטות מיום 29.12.20 ומיום 17.2.21, ובסך הכל 5 חודשים עד הבקשה האחרונה.
4. ביום 11.4.21 ביקשה המשיבה להאריך פעם נוספת את התנאים, למשך 60 ימים.
5. בית משפט השלום בראשון לציון (כבוד השופט ארז מלמד), בהחלטתו מיום 11.4.21, נעתר לבקשת המשיבה והאריך בחודשיים נוספים את תנאי השחרור של העורר, ובכללם, האיסור להמשיך בעיסוקיו כראש עיריית אור עקיבא ובוועדה לתכנון ובניה והאיסור על כניסתו למשרדי העירייה ואל משרדי הוועדה לתכנון ובניה.

בהחלטתו קבע בית משפט השלום, כי קיים חשד סביר הקושר את העורר למגוון העבירות המיוחסות לו, ולא ניתן

להתעלם מטיב בחשדות, היקף ביצוע העבירות, עוצמת החשדות ופעולות חקירה לביצוע. בית המשפט לא התעלם מהפגיעה בעוצמה גבוהה בזכות היסוד של העורר לחופש עיסוק. כן קבע, כי הוא "מתקשה להאמין שהמשיב ישוב לבצע עבירות נוספות, ככל שתאפשר חזרתו לעבודה". אולם הוסיף, כי בחזרתו לתפקיד ראש עירייה ולמשרדי הוועדה לתכנון ובנייה יש "כדי להשפיע על עדים, בין בעקיפין ובין במישרין ולשבש מהלכי חקירה". כל זאת, בשים לב לפעולות החקירה שפורטו בדו"ח הסודי. מכאן קבע, כי הבקשה היא מידתית ויש לקבלה.

טענות הצדדים

6. בעררו ביקש העורר לבטל את החלטת בית משפט השלום, ככל שעניינה באיסור העיסוק ובהרחקה ממשרדי העירייה והוועדה לתכנון ובנייה. באי כוח העורר פירטו בערר, ובדין לפניי, את השגות המרכזיות, שלטענתם, נפלו בהחלטת בית משפט השלום, כדלקמן:

הראשונה, כי שגה בית משפט השלום בקבעו, כי יש בחזרתו לתפקידו כראש עיריית אור עקיבא ובחזרתו למשרדי הוועדה לתכנון ובנייה, כדי להשפיע על עדים ולשבש מהלכי משפט. לטענתו, מדובר בחשש ערטילאי, חרף הצהרת בא כוח המשיבה כי אין אינדיקציות קונקרטיות לשיבוש מהלכי חקירה.

השנייה, כי שגה בית המשפט בכך שהאריך את איסור העיסוק, חרף קביעתו, כי הוא "מתקשה להאמין" שהעורר יבצע עבירות נוספות. לטענתו, החלטת בית המשפט ניתנה שלא בהתאם לדרישה בחוק לקיומו של "יסוד סביר לחשש" שהמשך העיסוק מהווה סכנה לביטחון הציבור או עלול להקל על ביצוע עבירה דומה.

השלישית, כי בית משפט השלום התעלם מהפסיקה הנוהגת במקרים דומים, במסגרתם התבררו חשדות חמורים אף יותר, ואיסור העיסוק פקע לאחר תקופה קצרה בהרבה.

הרביעית, כי בית משפט השלום התעלם מהפגיעה הקשה בזכות היסוד של העורר לעסוק במשלח ידו וכן ברצון הבוחרים, אשר בחרו את העורר לתפקיד ראש העירייה.

באי כוח העורר הוסיפו וטענו, כי החשדות נגד העורר הם ממוקדים ואינם מצדיקים איסור העסקה הגורף, ולכל היותר ניתן לקבוע מגבלות ממוקדות המותאמות לחשדות.

7. באי כוח המשיבה טענו, לעומת זאת, כי החלטת בית משפט השלום מבוססת על קיומם של כלל התנאים הנדרשים לאיסור עיסוק מוחלט, שכן קיים יסוד סביר לחשש כי יש בחזרתו של העורר לתפקידו, אף באופן חלקי ותחת מגבלות, כדי להקל על ביצוע עבירה דומה.

לטענתם, חומר החקירה והדו"ח הסודי מלמדים, כפי שקבע בית משפט השלום, כי בחזרתו של העורר לעירייה ולמשרדי הוועדה לתכנון ובנייה יש כדי להשפיע על עדים, בין במישרין ובין בעקיפין, ולשבש הליכי חקירה. לעניין זה הדגישו, כי העורר נחקר בגין שיבוש חקירה ומכאן שאין מדובר בחשש ערטילאי.

עוד טענו, כי נסיבות עניינו של העורר שונות לחלוטין מהמקרים שאליהם הפנה העורר בפסיקה שצירף ברמת חומרתן ובהיקפן, ומכאן שאין מקום להשוואה הנטענת.

באי כוח המשיבה הוסיפו וטענו, כי באיסור ההעסקה ובהרחקה יש אמנם כדי לפגוע בזכויותיו של העורר וברצון הבוחרים. אולם, יש לאזן בין אלו ובין האינטרסים הציבוריים העומדים על הכף, לרבות מניעת עבריינות, הבטחת פעולתה התקינה של העירייה ושמירה על ביטחון הציבור וכספיו. לטענתם, איסור ההעסקה וההרחקה נדרשים נוכח עוצמת הראיות.

לבסוף טענו, כי נוכח היקף החשדות, ומעורבותם של עובדי עירייה רבים, אין מנוס מאיסור גורף ולא ניתן להסתפק בפתרון אחר.

דין והכרעה

8. לפי סעיף 44(א) לחוק המעצרים בית המשפט מוסמך לצוות על שחרורו של חשוד שטרם הוגש נגדו כתב אישום, בערובה או ללא ערובה. ממשיך סעיף 48(א) לחוק המעצרים וקובע, כי שחרור בערובה הוא על תנאי שהמשוחרר יתייצב לחקירה או לדיון במשפטו וכן יימנע מלשבש הליכי משפט, וכי בית המשפט רשאי להוסיף תנאים, לפרק זמן שיקבע, ככל שימצא לנכון, לרבות התנאי הבא:

"(10) איסור המשך עיסוק הקשור בעבירה, ובכלל זה איסור עבודה במוסד, כאשר מתקיים יסוד סביר לחשש שהמשך העיסוק מהווה סכנה לביטחון הציבור, או עלול להקל על ביצוע עבירה דומה".

9. השחרור בערובה בשלב החקירה כולל, אפוא, שני תנאים הכרחיים: האחד, התייצבות לחקירה, והשני, מניעת שיבוש הליכי משפט. הוא עשוי לכלול תנאים נוספים, המפורטים בסעיפים הקטנים של סעיף 48(א) הנזכר, ובענייננו, גם איסור עבודה בעירייה, שהיא מוסד כהגדרתו בחוק.

10. בית המשפט יהיה רשאי להטיל על חשוד איסור לעבוד במוסד כאשר מתקיים לפחות אחד מאלו: יסוד סביר לחשש שהמשך העיסוק מהווה סכנה לביטחון הציבור; המשך העיסוק עלול להקל על ביצוע עבירה דומה.

11. טענתו הראשונה של העורר עניינה, כאמור, בממצא של בית משפט השלום בדבר חשש לשיבוש הליכי חקירה.

חשש זה אינו מבוסס, אמנם, על אינדיקציות לשיבוש מאז החלה החקירה, כפי שאישרה המשיבה בעצמה. אולם, די בכך כי ישנו חשד מבוסס בראיות בדבר חשד לשיבוש הליכי חקירה קודם למעצרו, והעורר אף נחקר על עבירה של שיבוש. יתר על כן, העבירות המיוחסות לעורר מלמדות בהגדרתן על חשש לשיבוש, וזאת נוכח התחכום שבהן, היקפן והמעורבות של עובדי עירייה רבים, הכפופים לעורר, בחקירה. בהקשר זה יש להדגיש, כי הדו"ח הסודי וגם חומר החקירה שהוגש (במ/1, 30.4.21) מלמדים, כי למרות שרוב העדים כבר נחקרו, לפחות פעם אחת, טרם הושלמה החקירה, וכי ישנן עוד פעולות חקירה הניתנות לשיבוש. מכאן, שבדין קבע בית משפט השלום כי קיים חשש ממשי לשיבוש הליכי חקירה.

12. לפי טענתו השנייה של העורר, לא קיימת תשתית לקיומם של התנאים הנדרשים לפי סעיף 48(א)(10) לחוק המעצרים, משמע המשך העיסוק אינו מהווה סכנה לביטחון הציבור והוא גם לא עלול להקל על ביצוע עבירה דומה.

אכן, בית משפט השלום קבע, כי הוא "מתקשה להאמין שהמשיב ישוב לבצע עבירות נוספות, ככל שתתאפשר חזרתו לעבודה". על פני הדברים, יש קושי בממצא זה, אשר לכאורה אינו מתיישב עם התנאים שבסעיף 48(א)(1) לחוק המעצרים. גם לא נטען למסוכנות של ממש הואיל ועבירות המין והאלימות בוצעו לפני שנים רבות. מכאן, כי ראוי היה שבית משפט השלום ידייק בעניין זה ויבהיר כיצד מתקיימים התנאים שבסעיף. עם זאת, הואיל ומיוחסת לעורר גם עבירה של שיבוש הליכי חקירה, כאמור, הרי שבצדק קבע בית משפט השלום כי ישנו חשש שחזרתו לעבודה ולמשרדי הוועדה לתכנון ובנייה עלולה "להשפיע על עדים ... ולשבש מהלכי חקירה" - משמע, להביא לחזרה לביצוע עבירה דומה של שיבוש הליכי חקירה. מכאן, שלהבדיל מעבירות השוחד, המין

והאלימות, במקרה הנדון, הואיל ויוחסה עבירה של שיבוש, די בחשש לשיבוש כדי ללמד על חשש לביצוע עבירה דומה.

כאן המקום להעיר, ועל אף שבית משפט השלום ואף הצדדים לא התייחסו לכך כלל, הרי שהרחקתו של העורר מן העירייה וממשרדי הוועדה לתכנון ובנייה, מבוססת במקביל גם על סעיף 48(א)(3) לחוק המעצרים, המקנה לבית המשפט סמכות להרחיק אדם ממקום מסוים. סעיף זה אינו מתנה את ההרחקה בתנאי נוסף כלשהו, כמו חשש לביצוע עבירה דומה, והיה די בו כדי להורות על הרחקתו של העורר בהתקיים חשש לשיבוש.

13. עתה, לטענתו השלישית של העורר, לפיה בית משפט השלום התעלם מהפסיקה הנוהגת במקרים דומים.

בית משפט השלום אמנם לא התייחס לפסיקה העניפה שאליה הפנו באי כוח העורר על מנת לבסס את טענתם, כי במקרים רבים אחרים הסתפקו בתי משפט באיסור עיסוק לתקופות קצרות יותר. עיון מדוקדק בפסיקה שהוגשה מלמד, כי כל מקרה ונסיבותיו הייחודיות. בחלק מהמקרים היקף העבירות מצומצם יותר, בחלקם התפקידים שונים. עם זאת, וזה העיקר, ברוב רובם של המקרים שאליהם הפנה באי כוח העורר, בסופו של דבר הוארך איסור העיסוק כמבוקש, בין באופן מלא ובין באופן חלקי, ומכאן שאין בפסיקה את שביקש להוכיח העורר.

14. לא ניתן להתעלם מטענתו הרביעית של העורר, שעניינה בפגיעה הקשה בזכות היסוד של העורר לעסוק במשלח ידו וכן ברצון הבוחרים, אשר בחרו את העורר לתפקיד ראש העירייה.

הואיל ועסקינן באיסור על העסקתו של העורר כראש עירייה, אל מול הצורך להגן על הציבור ולמנוע עבירות דומות, עומדת הן זכות היסוד של העורר לחופש עיסוק, אשר עוגנה בחוק יסוד: חופש העיסוק, והן סיכול רצונם הדמוקרטי של הבוחרים. אולם, זכויות אלו אינן מוחלטות ולפיכך מצא המחוקק להקנות לבית המשפט סמכות לאסור עיסוק מקום בו המגבלה נדרשת לפי התנאים שפורטו, תוך איזון בין האינטרסים.

15. אכן, יש בחלופ הזמן שבו נאסר עיסוקו של חשוד כראש עירייה כדי להשליך על נקודת האיזון הראויה בין האינטרסים הסותרים. משמע, שכל שאיסור ההעסקה נמשך זמן רב יותר, כך גדל המשקל שיש לייחס לפגיעה בזכויות העורר והבוחרים. ייתכן גם שיהיה בחלופ הזמן כדי להפוך את איסור העיסוק וההרחקה להשעייה בפועל, וזאת למרות ההבדלים שבין הוראותיו של סעיף 48(א)(10) לחוק המעצרים ובין השעיית ראש עירייה לפי חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), התשל"ה - 1975.

16. האם הגענו כעת לשלב בו יש צורך לשנות את נקודת האיזון? התשובה על כך היא בשלילה. אמנם, התקופה המצטברת של איסור העיסוק וההרחקה ממשרדי העירייה והוועדה המקומית אינה מבוטלת, והיא תגיע, בשלב זה, לכדי 7 חודשים במצטבר. בכך יש כדי לפגוע, באופן מהותי, בזכות היסוד של העורר לחופש עיסוק וכן בזכותם של הבוחרים לשקף את בחירתם. עם זאת, נוכח פעולות החקירה לביצוע הניתנות לשיבוש, ומשום שדי בחשש לשיבוש - נוכח החשד לביצוע עבירה של שיבוש - לא מצאתי, כי נפלה שגגה בהחלטת בית משפט השלום בדבר משך איסור העיסוק וגם לא בהיקפו. יש לקחת בחשבון, בהקשר זה, כי הערר הוגש כחודש לאחר שההחלטה שניתנה, וממילא מחצית התקופה חלפה עד להגשתו.

17. הנה כי כן, למרות שלא מצאתי שיש להתערב בהחלטת בית משפט השלום, בשל התקדמות החקירה ואיסור העיסוק המתמשך, ייתכן שבקרוב יהיה מקום לשקול מחדש את האינטרסים שעל הפרק ולשנות את נקודת האיזון. יתר על כן, נוכח הימשכות הליכי החקירה, איסור העיסוק וההרחקה, יש לצפות כי המשיבה תפעל בשקידה ראויה לסיום החקירה בתקופת ההארכה שניתנה, ובפרט סיום פעולות חקירה 1,

2, 3, 4, 6, 10 ו-11, כפי שפורטו בנספח הסודי.

18. לאור כל האמור הערר נדחה.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים.

החומר הסודי יוחזר במישרין לנציגי המשיבה.

ניתנה היום, ז' סיוון תשפ"א, 18 מאי 2021, בהעדר הצדדים.